

Solidarność

ZAGŁĘBIA MIEDZIOWEGO

PISMO ZARZĄDU REGIONU ZAGŁĘBIE MIEDZIOWE NSZZ „SOLIDARNOŚĆ”

Solidarność
1980 - 1981

40
Solidarność

Zmarł Ireneusz Pasis przewodniczący KZ NSZZ „Solidarność” w PeBeKa

3 sierpnia w wieku 50 lat zmarł Ireneusz Pasis przewodniczący KZ NSZZ „Solidarność” w PeBeKa, członek Zarządu Regionu Zagłębie Miedziowe NSZZ „Solidarność” (2010-2018), delegat na Walne Zebranie Regionu Zagłębie Miedziowe NSZZ „Solidarność” oraz na Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność”, członek rady nadzorczej KGHM.

Ireneusz Pasis od 1988 pracował w Zakładach Robót Górniczych w Lubinie – obecnie Przedsiębiorstwo Budowy Kopalń „PeBeKa” S.A. w Lubinie jako górnik operator maszyn przodkowych. Od 2012 przewodniczący Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w PeBeKa S.A., od 2014 wiceprzewodniczący Krajowej Sekcji Górnictwa Rud Miedzi NSZZ „Solidarność”. Od 2011 do 2015 przewodniczący Rady Pracowników w PeBeKa S.A. Od 2018 roku członek rady nadzorczej KGHM Polska Miedź S.A. z wyboru załogi.

Z wielkim bólem i smutkiem przyjąłem informację o śmierci naszego przyjaciela

Ireneusza Pasisa

Śmierć Irka pogrzeza nas w żalobie.

Na ręce rodziny i przyjaciół Irka składam w imieniu Zarządu Regionu Zagłębie Miedziowe NSZZ „Solidarność” najszczerze kondolencje.

Bogdan Orłowski przewodniczący
Zarządu Regionu Zagłębie Miedziowe
NSZZ „Solidarność”

Pogrzeb Ireneusza Pasisa przewodniczącego KZ NSZZ „S” w PeBeKa

Uroczysta msza pogrzebowa – z wszelkimi honorami górniczymi – odbyła się w kaplicy cmentarnej na nekropolii w podlubińskiej Oborze. Ireneusza Pasisa żegnały nieprzebrane tłumy.

W ostatnim pożegnaniu wzięli udział m.in. minister Krzysztof Kubów, szef gabinetu politycznego Prezesa Rady Ministrów, władze spółki KGHM z prezesem Marcinem Chłodzińskim na czele, przewodniczący Zarządu Regionu Zagłębie Miedziowe NSZZ „Solidarność” Bogdan Orłowski, prezesi spółek Grupy KGHM, koledzy związkowcy z oddziałów górniczych i hutniczych.

W ostatnim pożegnaniu Irka uczestniczyło blisko dwadzieścia pocztów sztandarowych NSZZ „Solidarność”

W pożegnalnej mowie kondolencje rodzinie zmarłego złożyli prezes Polskiej Miedzi i przewodniczący Zarządu Regionu NSZZ Solidarność. Ireneusz Pasis został pośmiertnie odznaczony prestiżowym wyróżnieniem „Zasłużony dla KGHM”.

Ireneusz Pasis zmarł nagle w poniedziałek, 3 sierpnia. Od początku swojej kariery zawodowej związany był z przemysłem miedziowym. Wieloletni pracownik Przedsiębiorstwa Budowy Kopalń „PeBeKa”, przewodniczący KZ NSZZ „Solidarność” w PeBeKa, członek RN KGHM z wyboru załogi. Miał 50 lat.

TJ miedziowe.pl

Prezydium KK: Oczekujemy wyższych rent i emerytur oraz podwyżek dla budżetówki

Proponowana przez rząd wysokość minimalnego wynagrodzenia w przyszłym roku na poziomie 2800 zł realizuje oczekiwania Związku – czytamy w decyzji Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”. Jednocześnie „Solidarność” oczekuje wyższej od propozycji rządu waloryzacji rent i emerytur oraz wyższego wskaźnika wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej.

- Relacja poziomu płacy minimalnej do przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej jest na poziomie satysfakcjonującym Związek – napisano w decyzji Prezydium KK opiniującej rządowe propozycje dot. przyszłorocznego budżetu.

Członkowie Prezydium przywołują tu komunikat wspólny Rzą-

du RP i NSZZ „Solidarność” z 2007 r. oraz zapisy pakietu anty kryzysowego z 2009 r., w których zadeklarowano systematyczne dochodzenie minimalnego wynagrodzenia do poziomu 50 proc. prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej. Argumentują też, że kwota 2800 zł płacy minimalnej powinna być istotnym czynnikiem stymulującym gospodarkę.

Zdecydowanie negatywnie oceniona została propozycja wzrostu wskaźnika waloryzacji, który rząd zamierza ustalić na poziomie ustawowego minimum. To zdaniem Prezydium poziom niewystarczający.

- i postuluje o zwiększenie tych świadczeń o wskaźnik odpowia-

dający wysokości inflacji w gospodarstwach domowych emerytów w 2020 r. powiększony o co najmniej 50 proc. realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia za pracę w roku 2020 – czytamy w kolejnym dokumencie.

Po raz kolejny NSZZ „Solidarność” domaga się wypracowania systemowego sposobu waloryzacji najniższych świadczeń emerytalno-rentowych.

„Solidarność” domaga się również wzrostu wskaźnika wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej na rok 2021 na poziomie nie mniejszym niż 109 proc. w ujęciu nominalnym.

- Prezydium KK wskazuje przy tym, że proponowany wzrost rekompensuje jedynie skumulowa-

ny wzrost kosztów utrzymania spowodowany wzrostem inflacji – czytamy w decyzji.

Według Prezydium zamrożenie wynagrodzeń pracowników sfery budżetowej przy jednoczesnym prognozowanym wzroście poziomu cen i wynagrodzeń sektora prywatnego niewątpliwie po raz kolejny osłabi poziom konkurencyjności etatów w sferze budżetowej w stosunku do sektora prywatnego. Również i w tym przypadku „Solidarność” domaga się wypracowania systemowych uregulowań gwarantujących utrzymanie realnej wartości wynagrodzeń i ich wzrostu w odniesieniu do PKB na rok następny.

ml KK NSZZ „Solidarność”

Piotr Duda: Płaca minimalna w przyszłym roku powinna wynosić co najmniej 2800 zł

Do końca miesiąca rząd ma przedstawić dane makroekonomiczne, które są podstawą do rozpoczęcia prac nad przyszłorocznym budżetem, w tym nad wysokością płacy minimalnej.

Tymczasem jeszcze przed formalnym rozpoczęciem rozmów w ramach Rady Dialogu Społecznego pojawiają się w mediach kwoty oraz sugestie niektórych rządowych urzędników co do wysokości tego wzrostu. Takie wrzutki medialne jednoznacznie oceniam jako próbę podważania obowiązujących w Polsce zasad dialogu trójstronnego.

W NSZZ „Solidarność” mamy świadomość skomplikowanej i trud-

nej sytuacji na rynku pracy, która w pracach nad przyszłorocznym budżetem wymaga od wszystkich partnerów społecznych odpowiedzialności i rozważności. Biorąc jednak pod uwagę

zapowiedzi rządu o aktywnym stymulowaniu gospodarki w walce z kryzysem nie można pomijać istotnej roli płacy minimalnej w tym procesie. Dlatego moim zdaniem jej wzrost nie powinien być niższy niż 200 zł, co oznacza, że przyszłoroczna płaca minimalna powinna wynosić co najmniej 2800 zł.

Piotr Duda, Przewodniczący KK NSZZ „Solidarność”, Wiceprzewodniczący RDS

Sprawozdanie z działalności PIP w 2019 r.

W 2019 r. Państwowa Inspekcja Pracy przeprowadziła ponad 73,3 tys. kontroli. Interwencje inspektorów pracy pozwoliły na likwidację 60,4 tys. przypadków bezpośredniego zagrożenia życia i zdrowia pracowników.

PIP w sprawozdaniu za 2019 r. stwierdza, że wzrasta liczba zadań przez nią realizowanych. Sytuacja ta powoduje, iż w niektórych obszarach tematycznych prowadzonych jest mniej kontroli. Znacząco wzrasta jednakże nadzór i kontrola nad obszarami bezpośrednio nie mieszczącymi się w zakresie prawa pracy. W 2019 r. nowe obowiązki były związane m.in. z wdrożeniem Pracowniczych Planów Kapitałowych oraz kontrolami warunków pracy i życia rybaków na statku rybackim.

Pracownicze Plany Kapitałowe

Z dniem 1 stycznia 2019 r. rozszerzono zakres zadań PIP o ściganie wykroczeń, tj. niedopełnienie przez podmiot zatrudniający albo osobę obowiązującą do działania w imieniu podmiotu zatrudniającego obowiązku zawarcia umowy o zarządzanie PPK, a także zawarcia umowy o prowadzenie PPK, dokonywania wpłat do PPK, zgłaszania wymaganych danych, prowadzenia dokumentacji związanej z obliczaniem wpłat do PPK. Ponadto PIP bierze udział w postępowaniu w sprawach dotyczących tych wykroczeń w charakterze oskarżyciela publicznego.

PIP prowadziła kontrole w podmiotach zatrudniających co najmniej 250 osób, tj. u pracodawców objętych stosowaniem ustawy od 1 lipca 2019 r. i do 31.12.2019 r. Łącznie przeprowadzono 62 kontrole. Inspektorzy pracy zwrócili uwagę, że prowadzenie akcji informacyjnych przez pracodawcę w zakresie PPK na terenie zakładów, miało wpływ na świadome podejmowanie decyzji o przystąpieniu do PPK (nawet 50

% załogi). I odwrotnie, brak jakichkolwiek działań ze strony pracodawców, aby przedstawić uprawnionym zasady działania i korzyści programu długoterminowego oszczędzania, powodowało znaczne obniżenie partycypacji w PPK – np. 14% załogi. Kolejnym czynnikiem odgrywającym rolę przy podejmowaniu decyzji o przystąpieniu do PPK była wysokość zarobków – im wyższe, tym mniej odczuwalne potrącenia wpłat do PPK.

BHP

Wyniki kontroli wskazują że nadal dochodzi do przypadków niezapewnienia pracownikom właściwego przeszkolenia w dziedzinie bhp przed dopuszczeniem do pracy. Nieprawidłowości w tym zakresie stwierdzone w 35 % kontrolowanych zakładów dotyczyły w szczególności: braku lub nieterminowego przeprowadzania szkolenia wstępnego bhp w zakresie instruktażu stanowiskowego i ogólnego; przeprowadzania instruktażu ogólnego lub stanowiskowego, w ramach wstępnego szkolenia bhp, przez osoby nieposiadające wiedzy, doświadczenia zawodowego i przygotowania dydaktycznego oraz ukończonego szkolenia w dziedzinie bhp; braku lub nieprawidłowo opracowanego programu szkolenia wstępnego bhp. Analogiczne nieprawidłowości stwierdzano w przypadku szkoleń okresowych z zakresu bhp.

Prawna ochrona pracy

Inspektorzy pracy zakwestionowali 3 795 umów zlecenia (9,53%), 250 umów o dzieło (22,36%), 77 pozostałych umów cywilnoprawnych (15,40%)

oraz 91 umów z podmiotami samozatrudniającymi się (4,9%). PIP kontynuowała szeroką działalność prewencyjną, prowadzoną przez inspektorów pracy w trakcie kontroli związanych z analizowaniem prawidłowości stosowania poza pracowniczych form zatrudnienia. Przyczyn stwierdzonych nieprawidłowości należy upatrywać, podobnie jak w latach poprzednich, głównie w dwóch obszarach: niedostatecznej znajomości przepisów prawa regulujących dopuszczalność zatrudnienia w ramach umów cywilnoprawnych oraz próbach minimalizowania kosztów zatrudnienia przez pracodawców. Według ustaleń inspektorów pracy wśród pracodawców panuje przekonanie, że decydującą dla wyboru formy zatrudnienia, bezwarunkowo pozostaje swobodna wola stron, bez względu na faktyczny charakter współpracy. Część pracodawców nadal nie ma świadomości, że w przypadku, gdy charakter i sposób świadczenia pracy wykazują przewagę cech stosunku pracy, wybór umowy o pracę jest obowiązkiem, a nie jedynie możliwością stron.

Wypłata wynagrodzenia

Skala nieprawidłowości związanych z wypłatą świadczeń ze stosunku pracy jest nadal wysoka. Najczęściej, bo średnio w co czwartej kontroli, ujawniano naruszenia obowiązku rekompensowania pracy w godzinach nadliczbowych lub wypłaty pełnego wynagrodzenia w terminie. Na

wysokim poziomie utrzymuje się skala nieprawidłowości związanych z realizacją postanowień ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę związanych z wypłatą minimalnej stawki godzinowej, co ma miejsce w blisko co trzeciej kontroli.

Zaniżanie wypłacanych pracownikom wynagrodzeń wynika z nieprawidłowości w przestrzeganiu przepisów dotyczących czasu pracy. Niewykazywanie faktycznych godzin pracy w poszczególnych dobach oraz pracy wykonywanej w dni wolne wynikające z przeciętnie pięciodniowego tygodnia pracy lub w niedziele i święta, skutkuje niewypłacaniem lub zaniżaniem wynagrodzenia za pracę wraz ze stosownymi dodatkami, a także nieprawidłowym ustalaniem jego pochodnych. Ujawnione uchybienia w zakresie prowadzenia ewidencji czasu pracy, często wynikają ze świadomych działań, zmierzających do zredukowania wydatków na wynagrodzenia i ubezpieczenie społeczne.

Przestrzeganie przepisów o ograniczeniu handlu w niedziele i święta oraz niektóre inne dni

Celem kontroli było dokonanie oceny przestrzegania przepisów ustawy z dnia 10 stycznia 2018 r. o ograniczeniu handlu w niedziele i święta oraz w niektóre inne dni. Naruszenie zakazu

powierzenia pracownikom lub zatrudnionym pracy w handlu lub przy wykonywaniu czynności związanych z handlem w niedziele, święta lub w sobotę poprzedzającą Święta Wielkanocne bądź w Wigilię Bożego Narodzenia po godzinie 14 stwierdzono w 8,62% kontroli (w 2018 r. 9,4%). Ujawniono powierzenie pracy w handlu lub czynności związanych z handlem 3519 pracownikom oraz 1241 zatrudnionym, a także 230 osobom świadczącym pracę nielegalnie.

W trakcie prowadzonych kontroli, tak jak w poprzednim roku sprawozdawczym, niejednokrotnie występowały różnice interpretacyjne pomiędzy inspektorami pracy a kontrolowanymi przedsiębiorcami na tle stosowania wyłączeń spod zakazu handlu. Przykładem może być zawieranie przez pracodawców umów z operatorem pocztowym i rozpoczęcie świadczenia dodatkowej działalności w zakresie dostarczania przesyłek kurierskich w ramach prowadzonego sklepu, a tym samym korzystanie z wyłączenia spod zakazu handlu (zakaz nie obowiązuje w placówkach pocztowych w rozumieniu ustawy Prawo pocztowe). Jednolita linia orzecnicza przyjęta przez sądy stanowi, że placówki handlowe posiadające zawarte umowy agencyjne z operatorem pocztowym posiadają status placówki pocztowej. W celu skorzystania z ww. wyłączenia, przedsiębiorcy zmieniają PKD w CEIDG i w rejestrze REGON, pomimo braku faktycznych podstaw do dokonania zmiany. Należy podkreślić, że inspektor pracy nie posiada uprawnień do badania PKD ani zagadnienia „prze-

ważającej działalności?” W konsekwencji nie ma możliwości sprawdzenia, czy sprzedaż danych towarów ma faktycznie charakter przeważający.

W celu dalszego monitorowania procesu ograniczającego handel w niedziele, święta oraz inne dni, należy prowadzić dalsze kontrole w tym zakresie. Potwierdziły się obserwacje poczynione w poprzednim roku sprawozdawczym, iż część przepisów ustawy (w szczególności dotyczących niektórych wyłączeń spod zakazu handlu, np. placówek pocztowych, czy też placówek handlowych, w których przeważająca działalność polega na handlu wyrobami tytoniowymi) może funkcjonować niezgodnie z założeniami ustawodawcy.

Wnioski legislacyjne PIP

W 2019 r. Główny Inspektor Pracy, korzystając ze swojego uprawnienia skierował do MRPiPS wniosek legislacyjny mający na celu umożliwienie pracodawcom przeprowadzenie we własnym zakresie badań na zawartość alkoholu w organizmie pracowników – bezpośrednio przed ich dopuszczeniem do pracy oraz w trakcie wykonywania pracy. Bezsprzecznie stan nietrzeźwości pracowników stanowi poważne zagrożenie zarówno dla pozostałych współpracowników, jak i postronnych osób. Przepisy powinny precyzyjnie określać zasady przeprowadzenia takich kontroli przez pracodawców z poszanowaniem godności i innych dóbr osobistych osób poddawanych kontroli trzeźwości. MRPiPS analizuje ten wniosek.

mg KK NSZZ „Solidarność”

Solidarność

1. I Walny Zjazd Delegatów NSZZ "Solidarność" Województwa Legnickiego - 5-6 czerwca 1981 roku.

2 i 6. Walne Zebranie Delegatów NSZZ "Solidarność" Województwa Legnickiego, II tura - 12/13 czerwca 1981 roku.

3 i 4. Dzień Kolejarza - 22 listopada 1981 roku.

5. Poświęcenie siedziby MKZ NSZZ "Solidarność" przy ulicy Jordana - 18 marca 1981 roku.

7. Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ "Solidarność" w Gdańsku: Krystyna Sobierajska, Jerzy Marcinkowski i Ryszard Sawicki - wrzesień 1981 roku.

8. Obchody Święta Niepodległości. Od lewej ojciec Euzebiusz Ciaciek, Krystyna Sobierajska, Zygmunt Urban, (?), Stanisław Obertaniec, Krystyna Mucitowicz (Marcinowska), Lucjan Sobolewski - 11 listopada 1981 roku.

9. I Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ "Solidarność" w Gdańsku: Marek Kozłowski nadaje depezę - wrzesień 1981 roku.

10. Poświęcenie sztandaru NSZZ "Solidarność" przy Stacji PKP Legnica - 22 listopada 1981 roku.

Ć 1980 - 1981

11

12

13

14

15

Solidarność 1980 - 1981

16

17

18

19

20

21

11. Zablokowany dworzec PKS podczas strajku ostrzegawczego - 16 stycznia 1981 r

12. Jerzy Węglarz i Henryk Nazarczuk drukują ulotki - październik 1980 roku.

13. DW siedzibie oddziału NSZZ "Solidarność" przy ulicy Jordana: Janina Stasiak, Maria Kisieleska - Podrez, Jerzy Węglarz - grudzień 1980 roku.

14. Rekrutacja do NSZZ "Solidarność" w PKP Legnica. Zdzisław Grobelny, Zdzisław Frączkowski, Mirosław Moszyński - wrzesień 1980 roku.

15. W siedzibie oddziału NSZZ "Solidarność" przy ulicy Jordana - Andrzej Bednarz i Henryk Nazarczuk - listopad 1980 roku.

16. Flagi biało-czerwone na siedzibie MKZ NSZZ "Solidarność przy ul. Roosevelta w Legnicy. Na drabinie Andrzej Bednarz oraz Zdzisław Gaul i Andrzej Górniak.

17. I Msza w intencji ocalenia Ojca Świętego po zamachu, kościół Świętego Jacka w Legnicy - 14 maja 1981 roku.

18. Poświęcenie siedziby MKZ NSZZ "Solidarność" przy ulicy Jordana - 18 marca 1981 roku.

19. Zakłady Kuziennicze i Maszyn Rolniczych w Jaworze - 30 sierpnia 1980 roku.

20. Strajk w Zakładzie Łączności przy ulicy Poznańskiej - sierpień 1980 roku.

21. Strajk w bazie PKS przy ulicy Świerciewskiego w Legnicy - sierpień 1980 roku.

FOT: HENRYK NAZARCZUK, JAROSŁAW LISZKO KIEREŃSKI, MIROSŁAW FRĄCZKOWSKI, JERZY BIEDA, BOGUSŁAW BARDON - ARCH. WOJCIECHA OBRĘMSKIEGO

Grzegorz Majewski odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej postanowieniem z dnia 19 czerwca 2020 roku nadał Grzegorzowi Majewskiemu Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski za zasługi w działalności na rzecz przemian demokratycznych w Polsce.

Grzegorz Majewski to pracownik V Liceum Ogólnokształcącego w Legnicy, członek NSZZ „Solidarność”, jest autorem wielu artykułów naukowych oraz prasowych, a także współautorem książki „Ponad granicami – Historia Solidarności Polsko – Czechosłowackiej”.

Jako uczeń szkoły zawodowej, zajmował się drukiem i kolportażem ulotek i plakatów oraz malowaniem nielegalnych napisów na murach. W latach 1985–1990 zaangażował się w kolportaż nielegalnych pism: „Z Dnia na Dzień”, „Solidarność Walcząca”, „Serwis Informacyjny WiP” oraz „Hydralek” i „Region”. Od 1985 roku był współpracownikiem Solidarności Walczącej, włączył się w tworzenie i działalność rozgłośni radiowej „Radio SW”, a w roku 1986 uczestniczył w akcjach Ruchu „Wolność i Pokój” oraz był jednym z inicjatorów reaktywowania Polskiej Partii Socjalistycznej.

W latach 1987–1988 był uczestnikiem wystąpień Pomarańczowej Alternatywy organizowanych na terenie Wrocławia. Za udział w nielegalnych manifestacjach, przechowywanie podziemnych wydawnictw oraz rozpowszechnianie nielegalnych ulotek i transparentów był zatrzymywany i karany grzywnami.

4 listopada 2016 roku odznaczony Krzyżem Wolności i Solidarności.

W marcu 2017 roku Majewski został powołany do IPN-owskiego komitetu Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa przy oddziale Instytutu Pamięi Narodowej we Wrocławiu.

ZFŚS w czasie epidemii

Do ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych dodany został przepis art. 15ge dotyczący zakładowego funduszu świadczeń socjalnych (dalej ZFŚS). Przepis wszedł w życie 24 czerwca 2020 r. Przewiduje on możliwość zawieszenia obowiązku tworzenia lub funkcjonowania ZFŚS, odprowadzania odpisu podstawowego i wypłaty świadczeń urlopowych. Zmiany weszły w życie 24 czerwca 2020 r.

Art. 15ge ust. 1 stanowi, że w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19, w przypadku wystąpienia u pracodawcy w rozumieniu art. 3 k.p. spadku obrotów gospodarczych, o którym mowa w art. 15g ust. 9, lub istotnego wzrostu obciążenia funduszu wynagrodzeń, o którym mowa w art. 15gb ust. 2, pracodawca może zawiesić obowiązki: 1) tworzenia lub funkcjonowania zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, 2) dokonywania odpisu podstawowego, 3) wypłaty świadczeń urlopowych – o których mowa w ustawie z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1352 i 1907 oraz z 2020 r. poz. 278).

Zgodnie z ustawą z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych pracodawcy, którzy zatrudniają co najmniej 50 pracowników w przeliczeniu na pełne etaty, mają obowiązek utworzenia zakładowego funduszu świadczeń socjalnych. Obowiązek ten obejmuje również pracodawców, którzy zatrudniają co najmniej 20 pracowników, w przypadku gdyawnioskuje o to zakładowa organizacja związkowa. Natomiast w jednostkach budżetowych i samorządowych zakładach budżetowych fundusz taki jest tworzony bez względu na liczbę pracowników.

Odnosząc się do nowego unormowania przede wszystkim należy podkreślić, że opisane działania można podjąć tylko w czasie obowiązywania zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii. Zawieszenie obowiązków związanych z ZFŚS ma charakter fakultatywny i stanowi jedynie uprawnienie dla pracodawcy.

Należy także zauważyć, że nie każdy pracodawca będzie

mógł zawiesić swoje obowiązki związane z ZFŚS. W przepisach mowa jest o pracodawcy w rozumieniu art. 3 k.p. Przypomnieć trzeba, że pracodawcą jest jednostka organizacyjna, choćby nie posiadała osobowości prawnej, a także osoba fizyczna, jeżeli zatrudnia one pracowników. Przepis art. 15ge nie obejmuje jedynie przedsiębiorców, a ma znacznie szerszy zakres. Dodatkowo wprowadza się w przepisie warunki ekonomiczne, który musi spełnić pracodawca, aby skorzystać z prawa do zawieszenia obowiązków związanych z ZFŚS. Mowa tu o spadku obrotów gospodarczych w rozumieniu art. 15g ust. 9, lub istotnym wzroście obciążenia funduszu wynagrodzeń, o którym mowa w art. 15gb ust. 2.

W artykule 15g ust. 9 tzw. tarczy antykryzysowej wersji 4 przez spadek obrotów gospodarczych rozumie się spadek sprzedaży towarów lub usług, w ujęciu ilościowym lub wartościowym:

1) nie mniej niż o 15%, obliczony jako stosunek łącznych obrotów w ciągu dowolnie wskazanych 2 kolejnych miesięcy kalendarzowych, przypadających w okresie po dniu 31 grudnia 2019 r. do dnia poprzedzającego dzień złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1, w porównaniu do łącznych obrotów z analogicznych 2 kolejnych miesięcy kalendarzowych roku poprzedniego; za miesiąc uważa się także 30 kolejno po sobie następujących dni kalendarzowych, w przypadku gdy dwumiesięczny okres porównawczy rozpoczyna się w trakcie miesiąca kalendarzowego, to jest w dniu innym niż pierwszy dzień danego miesiąca kalendarzowego, lub

2) nie mniej niż o 25% obliczony jako stosunek obrotów z dowolnie wskazanego miesiąca kalendarzowego, przypadającego po dniu 31 grud-

nia 2019 r. do dnia poprzedzającego dzień złożenia wniosku, w porównaniu do obrotów z miesiąca poprzedniego; za miesiąc uważa się także 30 kolejno po sobie następujących dni kalendarzowych, w przypadku, gdy okres porównawczy rozpoczyna się w trakcie miesiąca kalendarzowego, to jest w dniu innym niż pierwszy dzień danego miesiąca kalendarzowego.

W artykule 15gb ust. 2 tzw. tarczy antykryzysowej wersji 4 przez istotny wzrost obciążenia funduszu wynagrodzeń rozumie się zwiększenie łącznie kosztów wynagrodzeń pracowników, z uwzględnieniem składek na ubezpieczenia społeczne pracowników finansowanych przez pracodawcę i przychodów ze sprzedaży towarów lub usług z tego samego miesiąca kalendarzowego dowolnie wskazanego przez przedsiębiorcę i przypadającego od dnia 1 marca 2020 r. do dnia poprzedzającego skorzystanie przez pracodawcę z uprawnienia o obniżeniu wymiaru czasu pracy lub objęciu pracownika przestojem ekonomicznym nie mniej niż o 5% w porównaniu do takiego ilorazu z mie-

siąca poprzedzającego (miesiąc bazowy); za miesiąc uważa się także 30 kolejno po sobie następujących dni kalendarzowych, w przypadku gdy okres porównawczy rozpoczyna się w trakcie miesiąca kalendarzowego, to jest w dniu innym niż pierwszy dzień danego miesiąca kalendarzowego. Do kosztu wynagrodzeń pracowników nie zalicza się: 1) kosztów wynagrodzeń pracowników, z którymi rozwiązano umowę o pracę; 2) kosztów wynagrodzeń pracowników, którym obniżono wynagrodzenie w trybie art. 15g ust. 8, w wysokości odpowiadającej wysokości tego obniżenia.

Art. 15ge ust. 2 unormował również tryb zawieszenia obowiązków związanych z ZFŚS. Jeżeli u pracodawcy działają organizacje związkowe reprezentatywne, o których mowa w art. 15g ust. 11 pkt 1 albo pkt 2, zawieszenie obowiązków następuje w porozumieniu z tymi organizacjami związkowymi. Przypomnieć należy, że dotyczy to unormowania następujących organizacji: 1) organizacji związkowych reprezentatywnych w rozumieniu art. 253 ust. 1 lub 2 ustawy z dnia 23 maja 1991 r.

o związkach zawodowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 263), z których każda zrzesza co najmniej 5% pracowników zatrudnionych u pracodawcy, albo

2) organizacji związkowych reprezentatywnych w rozumieniu art. 253 ust. 1 lub 2 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych – jeżeli u pracodawcy nie działają reprezentatywne zakładowe organizacje związkowe zrzeszające co najmniej 5% pracowników zatrudnionych u pracodawcy.

W związku z art. 15ge ust. 3 w przypadku wystąpienia u pracodawcy spadku obrotów gospodarczych lub istotnego wzrostu obciążenia funduszu wynagrodzeń nie stosuje się postanowień układów zbiorowych pracy lub regulaminów wynagradzania ustalających wyższą niż wymagana ustawowo wysokość odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych oraz inne świadczenia o charakterze socjalno-bytowym. Natomiast to rozwiązanie, jak się wydaje, obowiązuje z mocy prawa, jeżeli u pracodawcy spełniona została jedna z przesłanek ekonomicznych określonych w usta-

wie. oprac. A. Reda-Ciszewska

Dr Jarosław Szarek, prezes IPN, otworzył wystawę „Tu rodziła się Solidarność”

W samo południe 21 lipca prezes Instytutu Pamięi Narodowej dr Jarosław Szarek uroczystie otworzył w Polkowicach wystawę „Tu rodziła się Solidarność”. 40 lat temu polkowicki Zakład Górniczy „Rudna” był największym centrum protestu w dawnym województwie legnickim.

Od 27 sierpnia do 1 września 1980 r. trwał strajk koordynowany przez Międzyzakładowy Komitet Strajkowy. Górnicy poparli 21 postulatów gdańskich, sformułowali także własne i wynegocjowali z władzami porozumienie dla pracowników górnictwa i hutnictwa miedzi.

Otwierając wystawę prezes IPN Jarosław Szarek podkreślił, że jest

ona hołdem złożonym osobom, które zdecydowały się walczyć o marzenie, którym była wolna Polska. To marzenie było silniejsze niż sowiecka broń czy rodzimi komuniści. I dlatego teraz należy przypominać nowym pokoleniom to, co się wtedy działo.

Burmistrz Polkowic Łukasz Puźniecki, podkre-

ślił, że powstające Centrum Polskiej Miedzi, będzie służyć m.in. upamięt-

nieniu tamtych wyjątkowych wydarzeń. Podziękował również Instytutowi Pamięi Narodowej za wybranie Polkowic jako miejsca wystawy. „Bramy Polkowic są zawsze otwarte dla jej bohaterów” – zakończył swoje wystąpienie burmistrz.

Z kolei dyrektor wrocławskiego oddziału IPN dr Andrzej Drogoń zaznaczył, że „Solidarność” była budowana na wartościach chrześcijańskich i głębokiej etyce. Łukasz Sołtysik z Oddziałowego Biura Badań Historycznych IPN we Wrocławiu, współtwórca wystawy, zaapelował, aby to wspomnienie

obchodzić razem – bo „Solidarność” łączyła ludzi. Podkreślił, że robotnicy walczyli o wartości bliskie każdemu człowiekowi: życie bez strachu, godność, równość czy wolność.

W uroczystym otwarciu wystawy uczestniczyli oprócz prezesa IPN Jarosława Szarka, Andrzeja Drogoń – dyrektor IPN we Wrocławiu, Łukasz Sołtysik – IPN Wrocław, Bogdan Orłowski – przewodniczący ZR ZM NSZZ „Solidarność”, Józef Czyczerski – przewodniczący KZ NSZZ „Solidarność” w ZG Rudna oraz działacze Solidarności z lat '80.

IPN Wrocław

